

¿ON ÉS LA CASA DEL MEU AMIC?

Fitxa tècnico-artística

Títol original: Khane-ye doust kodjast?

Direcció i guió: Abbas Kiarostami

Fotografia: Farhad Sabba

Música: Amin Allah Hossein

So: Yahangir Mirshekari, Asghar Shahverdi i Behruz Moavenian

Montatge: Naamet Allah Alizadeh i Abbas Kiarostami

Producció: Centre pel Desenvolupament Intel.lectual de Nens i Adolescents

Repartiment: Babak Ahmadpur (Ahmad), Ahmad Ahmadpur (Mohamed Reza Nematzadeh), Jodabajsh Defai (el mestre), Mohamed Hosesin Ruhi (l'ebanista).

Irán, 1987 - 83 min.

Les guies de pel·lícules que s'ofereixen des del GrupIREF tenen el mateix objectiu que el projecte Filosofia 3/18, és a dir, procurar que els nens i joves pensin per si mateixos de forma acurada i reflexiva. Per això no són gaire convencionals. Poques vegades hi ha referències a directors, actors o tècniques fílmiques ni corrents cinematogràfiques.

Com si es tractés d'una lectura, demanem als espectadors una actitud activa i desperta abans, mentre i després de veure la pel·lícula. Les nostres guies busquen propiciar tant la mirada a la pantalla com a un mateix.

Aquest aprenentatge es fa a les aules de forma cooperativa, és a dir, formant una comunitat de recerca, un espai on es tracten les qüestions que planteja la pel·lícula de forma dialogada -ni debats ni discussions-, tot donant molta importància a l'exercici del pensament crític i reflexiu.

L'apartat Temes que es poden tractar no ha de ser tractada com un llibre de text, cal usar tots els mecanismes que són habituals a les aules de Filosofia 3/18: fer pissarra si s'escau, posar en marxa el diàleg i si convé llençar alguna pregunta, com un repte per avançar en el coneixement i en l'exercici d'actituds dialogants.

Quan creiem que el treball amb la pel·lícula ja es pot tancar, plantejarem una avaluació per tal que l'alumnat es faci conscient de què ha après, dels sentiments que li ha generat i del coneixement que li ha aportat.

Llicència de Creative Commons
Guia On és la casa del meu amic? Autora:
Irene de Puig Olivé. Està subjecta a una
licència de Reconeixement-NoComercial-
SenseObraDerivada 4.0 Internacional de
Creative Commons.

Resum

La història passa al poble de Koker, al nord de l'Iran. Mohamed no ha fet els deures a la llibreta i el professor l'amenaça amb l'expulsió, si es torna a repetir. La llibreta dels deures de Mohamed per error queda a la bossa d'Ahmed. Quan aquest se n'adona i pensa en l'amenaça d'expulsió que pesa sobre Mohamed, busca la manera de portar-li. El problema és que Mohamed viu a Poshteh, que és un poblet una mica lluny, i Ahmed no sap com anar-hi. El camí que emprèn Ahmed, els personatges que troba i les peripècies que passa són un cant a l'amistat.

Pel professorat

És una pel·lícula molt adient per a infants de ciutat i del món occidental, tant pel contingut com per l'estètica. Es tracta d'una pel·lícula lenta, on les coses transcorren en un marc rural i pobre. És una forma de penetrar en els valors fonamentals, al marge de les cultures i els ambients. Es tracta de la primera pel·lícula de l'anomenada "trilogia de Koker", Trilogia que té com a denominador comú haver estat rodada a la regió de Koker, a 350 kilòmetres de Teheran, on el terratrèmol del 1991 va destruir bona part dels habitatges dels 1800 habitants.

A partir d'una anècdota mínima, com quasi sempre en el cinema iranià, el director, amb pocs recursos, és capaç de fer una pel·lícula de gran riquesa expressiva. És una apologia a l'amistat, ja que Ahmed s'ha d'enfrontar al món, des de la seva família fins al món exterior, bo i posant a prova la seva responsabilitat.

Algú l'ha qualificat d'història èpica, una mena de versió naïf de l'Odissea. Potser és un xic exagerat, però certament la pel·lícula és plena de valors simbòlics. Des del títol original, que extreu d'un dels poemes de Sohrab Sepehri, poeta a qui es dedica la pel·lícula.

Una curiositat narrativa de la pel·lícula és l'el·lipsi que frustra els desitjos de l'espectador, ja que no permet veure allò que més desitgem, que és la trobada entre els dos amics, i manté la intriga de si ha trobat o no l'amic.

L'escena final, quan el professor va corregint els deures dels alumnes, és de gran suspens. Finalment la tensió acaba amb un final feliç que ens deixa satisfets.

Serveix per treballar els valors de l'amistat, la lleialtat, la perseverança i la solidaritat.

Escenes de DVD

- 1. Tres vegades**
- 2. Treu-te les sabates**
- 3. L'he de trobar**
- 4. La porta blava**

- 5. Només una fulla**
- 6. A la nit**
- 7. He trobat la casa**
- 8. Bufa el vent**

Com visualitzar

Iniciar amb les tres primeres seqüències. Es pot passar una estona de l'inici de la 5 i acabar amb els dos darrers, el 7 i el 8. Així saltem part del viatge, que es fa molt feixuc.

1. El títol i la caràtula**El títol**

- Coneixes gaires pel·lícules que tinguin un títol en forma d'interrogant?
- El títol de la versió original és un homenatge al poeta iranià Sohrad Sepehri, a qui es dedica la pel·lícula

"Tu iras jusqu'au fond de cette vallée
 Qui émergera par delà l'adolescence,
 Puis tu tourneras vers la fleur de la solitude.
 A deux pas de la fleur, tu t'arrêteras
 Au pied de la fontaine d'où jaillissent les mythes de
 la terre.
 /(...)/
 Tu verras un enfant perché au-dessus d'un pin
 effilé,
 Désireux de ravir la couvée du nid de la lumière
 Et tu lui demanderas :
 Où est la Demeure de l'Ami ? "

La caràtula

- Què remarca la fotografia?
- Com descriuries l'expressió del protagonista?
- De què ens informen les lletres?
- Hi ha descripció del contingut del film?
 - Les lletres quina paraula remarquen? Quin sentit pot tenir aquesta diferència de mida?
 - Quines expectatives et crea?

2. L'ACCIÓ

Espai i temps

- A quina època passa la pel·lícula
- On passa l'acció?

En primer lloc, situar Iran en un mapamundi

Cal anotar que l'escola primària de referència és a Koker, un poble gran al nord est de Teheran. Es pot buscar un mapa més detallat i situar més concretament Koker.

Descriure els llocs –interiors o exteriors on passa l’acció

-En quin món viuen els

infants de la pel·lícula?. Provenen de famílies riques o pobres. Quin són els indicadors ?

-Quin país pot ser? Com ho podem esbrinar?. Buscar-lo en un mapa.

-Observació dels paisatges, dels vestits, de les cases, dels menjars.

3. ELS PERSONATGES

- Buscar els adjectius que millor defineixin els personatges

Descripció física	Descripció
--------------------------	-------------------

psicològica

Mohamad Réza Nematzadé

Adhmed

El mestre

La mare de Mohamad

El pare de Mohamad

L’avi de Mohamad

.....

.....

AJUDA

Trets físics

Algunes observacions que es poden fer:

-Aspecte físic general: alt, prim, ros, fort,

-Com gesticula, com es mou: elegant, nerviós,

Trets psicològics

Buscar entre aquests adjectius algun que vagi bé per a usar en la descripció dels personatges

Bondadós	Perseverant	Generós	Humil
----------	-------------	---------	-------

Calmat	Solidari	Indiferent	Obedient
Tolerància	Ordenat	impacient	colèric
Pacient	voluntariós	sincer	respectuós
Delicat	amical	bondadós	apassionat

Com reaccionen emocionalment?

Pots detectar algun moment del film on sigui molt explícit algun dels sentiments següents per part d'algun dels personatges principals?

	Sentiment	Personatge	Moment del film
Ira			
Tristesa			
Temor			
Plaer			
Estimació o afecte			
Sorpresa			
Disgust			
Vergonya			

AJUDA

Ira : fúria, ultratge, ressentiment, còlera, exasperació, indignació, aflicció, acritud, fastigueig, irritabilitat, hostilitat, violència, odi, etc.

Tristesa: pesar, malenconia, pessimisme, llàstima, autocompassió, solitud, abatiment, desesperació, aflicció, esllanguiment, etc.

Temor: ansietat, aprensió, nerviosisme, preocupació, consternació, inquietud, cautela, incertesa, paor, por, terror, fòbia, pànic, etc.

Plaer: felicitat, alegria, diversió, orgull, estremiment, embadaliment, gratificació, satisfacció, eufòria, èxtasis, etc.

Amor: acceptació, simpatia, confiança, amabilitat, afinitat, devoció, adoració, afecte, estima, tendresa, consideració, predilecció, etc.

Sorpresa: commoció, desconcert, admiració, estranyesa, atordiment, estupefacció, esbalaiment, meravellament, etc.

Disgust: menyspreu, avorriment, aversió, disgust, repulsió, desplaer, desgrat, pena, aflicció, sofriment, turment, empipament, molèstia, decepció, malestar, etc.

Vergonya: culpabilitat, molèstia, disgust, remordiment, humiliació, penediment, mortificació, contrició, deshonor, etc.

Sobre el protagonista

- Quants anys deu tenir Ahmed?
- Quines són les tasques que fa Ahmed a casa per ajudar?
- Quants germans té?
- Són més grans o més petits ?
- Són nens o nenes ?
- Com es diu el gran ?
- La seva mare se l'escolta? Com ho saps?
- Per què no vol sopar Ahmed?
- Com és que Ahmed s'endú una llibreta que no és seva?
- Quina és la virtut que defineix més clarament Ahmed: la tenacitat, la pietat, la responsabilitat, la por, el respecte, la solidaritat, etc.?

4. COMPRENSIÓ DEL FILM

- Què ens diu aquest film sobre els infants?
- Què ens diu aquest film sobre les escoles?

- Què ens diu aquest film sobre els mestres?
- Què ens diu aquest film sobre altres maneres de viure, altres costums?
- És comprensible l'actitud dels adults que apareixen a la pel·lícula?
- És una ficció o pot passar en la realitat?
- Com creus que haguessis reaccionat tu?
- Quin sentiment et provoca l'actitud de...?
- Quin altre títol li posaries a la pel·lícula?
- Coneixes amics com Ahmed?

La pel·lícula

- Quant temps passa aproximadament des de l'inici de la pel·lícula fins a la darrera escena? Com ho sabem en el film?
- Podries fer un judici d'algun aspecte del film que t'hagi cridat l'atenció com ara:
 - les relacions familiars
 - els habitatges
 - les feines de casa
 - els costums
 - els paisatges
 - la gent que es troba
 - els pobles
 - el vestir
 -

No està filmat el moment en el qual Ahmad s'endú el quadern del seu amic. D'aquesta estratègia cinematogràfica se'n diu paralipsis (omissió d'una acció important que el narrador sap que li falta a l'espectador)

- Recordes alguna seqüència o fotograma especialment impactant?
- Quins són els moments especials del film per a tu?

1. 2. 3.

- Resumeix l'argument del film en 5 ratlles

1. 2. 3. 4. 5.

- Elegeix un personatge del film i inventa un diàleg entre ell i tu. Què li preguntaries, què li aconsellaries, què li suggeriries, etc.

(El teu nom) - (el nom del personatge)- - -
--

- Canviar el final de la pel·lícula

ELS TEMES

Tendra, solidària i ben feta, és una magnífica excusa per fer pensar a partir d'algunes preguntes com ara:

L'ESCOLA

La pel·lícula planteja un tipus d'escola i d'aprenentatge tant pel que fa a la manera d'instruir del mestre com per la consideració que tenen els pares de l'educació dels fills.

El paper del mestre és molt impactant des del el parlar repetitiu i buit fins a la poca flexibilitat que mostra, tenint més present el deure que no les circumstàncies de cada estudiant.

Ens nens són usats, però sense protagonisme: el mestre exigeix quaderns, la mare que l'ajudin a casa i l'avi que li faci encàrrecs. Les virtuts són l'obediència i la submissió. L'infant, però, es rebel·la i fa el que creu que ha de fer. És el triomf del deure davant la rutina i la impassibilitat dels altres.

➤ Qüestions

1. Comentar el tipus d'escola on van els protagonistes
2. Com és l'escola, l'edifici, el pati?
3. Com és el mestre? Qualitat i defectes
4. Què demana o exigeix el mestre?
5. Parlar sobre el paper dels deures
6. Amb què s'assembla als nostres mestres i en què és distint?
7. Pots dir alguna peculiaritat que t'hagi cridat l'atenció de l'escola de la pel·lícula?

Tipus d'escola i d'educació

- Què passa quan el mestre s'endarrereix?
- Els alumnes poden parlar si no els pregunten?
- Què passa si no porten els deures fets en el quadern?
- Quines són les raons per les quals han de portar els deures fets?
- Creus que són feliços els infants en aquesta escola ? Justifica la teva resposta.

Altres qüestions per al debat

- Comparar la nostra escola i la de la pel·lícula
- Pensar en l'escola que ens agradaria.
- Buscar quadres i fotografies d'escoles distintes i comparar formes educatives diferents.

L'AMISTAT

➤ **Què és un amic?**

1. Explica de quina manera va néixer l'amistat que tens amb algú.

.....
.....
.....

2. Tria i senyala d'aquesta relació les coses que et sembla que tu dónes als teus amics; pots afegir-hi altres coses :

- Ajudo a fer la feina de classe.
- Els deixo copiar la feina.
- Anem junts a llocs que ens agraden a tots dos.
- Sempre vaig on ell vol.
- Li regalo coses pel seu sant i aniversari.
- El convido a casa meva.
- Li dono diners.
- Guardo els secrets que em confien.
- L'escolto quan està trist i enfadat.
- No l'escolto quasi mai, quasi sempre li explico jo les coses.
- L'aconsello si em pregunta sobre alguna cosa que ha de decidir.
- Li explico les coses que em preocupen.
-
-
-

3. Exercici : un amic és...?

Orientacions: Estàs d'acord o en desacord amb les sentències que completarien aquesta:

Has tingut mai un amic/ga que

SI NO ?

- a. No tingui ganes de jugar
- b. No parli gaire
- c. No vulgui compartir els teus pensaments
- d. No et digui la veritat
- e. No comparteixi les seves joguines
- f. No et demani ajuda
- g. No t'estimi
- h. No t'agradi
- i. No vulgui estar amb tu
- j. No pensi molt

PROBLEMES AMB ELS AMICS

M'enfado amb els amics? Quan i per què?

.....
.....
.....
.....

Com ho he fet per tornar a ser amic després d'haver-me enfadat amb algú?

.....
.....
.....
.....

Hi ha algú que abans havia estat amic teu i ara no ho és? Per què?

.....

Els grans autors diuen:

- Mai no és llarg el camí que porta a casa d'un amic. Juvenal
- Un germà pot no ser un amic, però un amic sempre serà un germà. Benjamin Franklin
- L'amistat més duradora és la que hi ha entre dues persones que esperen molt l'una de l'altra, però que mai s'ho exigeix. G. Bernard Shaw
- L'amistat és la sal de la vida. J. Lluís Vives
- Sense amistat el món és un desert. F. Bacon
- Un pare és un tresor, un germà un consol, un amic és ambdues coses. B. Franklin

.Fer un comentari d'alguna d'aquestes frases. La que s'entengui més, la que més ens hagi agradat, etc.

Proverbis i refranys

- Mongol: El victoriós té molts amics, el vençut té bons amics
- Àrab: Si tens un amic visita'l amb freqüència perquè les males herbes o les espines envaeix el camí, per on no passa ningú.
- Talmud: El teu amic té un amic i l'amic del teu amic té un altre amic; per tant sigues discret.
- Bíblia : Qui té un amic té un tresor. Eclesiastés 6,15

.Comentar algun d'aquests proverbis. Amb quin d'ells ens sentim més identificats ?

ALTRES PROPOSTES

Com seria aquesta història aquí?

- Adaptar (adaptar a AQUÍ i ARA). Com seria la pel·lícula avui dia o al nostre país?

A tu què t'ha dit el film?

Pot ser que prop teu hi hagi un (personatge principal) i tu no te n'adonis? Escribeu tres ratlles sobre la teva opinió sobre el film, justificant la teva avaluació.

1.

2.
3.

Per saber-ne més

Bibliografia

- BAZIN, André, *¿Qué es el cine?* Ed. Rialp
- BORDWELL, David, *La narración en el cine de ficción.*
- CASSETTI, Francesco, *Teorías del cine.* Ed. Cátedra
- *El sabor de las cerezas.* Abbas Kiarostami. 1997

Altres pel·lícules

- El globo blanco*, Jafar Panahi, 1995
- Niños del paraíso*, Majid Majidi, 1998